

המכון הלאומי לחקר שירותי הבריאות ומדיניות הבריאות (ע"ר)

שנה לכנס ים המלח

בריאות הנפש: המגפה שאחרי המגפה

המפגש יתקיים ביום ג', 15 ביולי 2025
במרכז הכנסים "ישראל יפה", שד' רוקח 80 תל-אביב

יו"ר: פרופ' גיל זלצמן, פרופ' עידו לוריא

13:15-12:30 התכנסות וכיבוד

13:45-13:15 מושב ראשון - מבוא יו"ר: חיים ביטרמן, המכון הלאומי

דברי פתיחה - נחמן אש, יו"ר המכון הלאומי
דברי פתיחה - גיל זלצמן, המרכז לבריאות הנפש גהה
הצגת המלצות כנס ים המלח 2024 - עידו לוריא, המרכז לבריאות הנפש שלוותה

15:00-13:45 מושב שני - מאז ועד היום יו"ר: עידו לוריא, המרכז לבריאות הנפש שלוותה

צעדים לאומיים - מהמלצה ליישום - גלעד בודנהיימר, ענבל ירקוני, משרד הבריאות
ממצאי "ועדת זלצמן" - אזוריות באשפוז פסיכיאטרי - גיל זלצמן, המרכז לבריאות הנפש גהה
חוסן רגשי חברתי - איריס פלורנטין, משרד הרווחה והביטחון החברתי
ממצאי מחקר "מאמני חוסן" - שלמה מנדלוביץ, המרכז לבריאות הנפש שלוותה
הסכם השכר לפסיכולוגיה הציבורית - ההזדמנות לשינוי והצעדים הנדרשים למימושה - יובל הירש, פורום הארגונים למען הפסיכולוגיה הציבורית
כשהמוחות שותקות - המקום של חדשנות בבריאות הנפש בזמן מלחמה - גלעד אגר, המרכז לבריאות הנפש גהה

16:00-15:00 דיון פתוח יו"ר: גיל זלצמן, המרכז לבריאות הנפש גהה

בהשתתפות נציגי קופות החולים והקהל

מאמני

חוסן

פרופ' שלמה מנדלוביץ

יולי 2025

מובילה: עו"ס נורית גוטמן-איתן

מובילי הכשרה: פרופ' שלמה מנדלוביץ, ד"ר רינת ידידיה

מוביל מחקר: פרופ' עידו לוריא

תומכי מחקר: מלמ"ב

מאמני

חוסן

פרופ' שלמה מנדלוביץ

יולי 2025

נעבור
את זה
יחד

על מה נדבר?

- על הצורך (ה-'למה?')
- על אופן ההפעלה (ה-'איך?')
- על התוצאה (ה-'כמה?...')
- מה הלאה?
- עלינו...

- עפ"י הערכות מקצועיות מסתמן, שנוכח המצב יעלה הצורך במענים בתחום הסיוע הנפשי
- חלק גדול מהמתמודדים עם פסיכופתולוגיה "רכה" (תסמיני חרדה ודיכאון בעוצמה קלה-בינונית) מטופלים על ידי רופאי המשפחה
- קיים צורך בהזל למתן מענה ממוקד למתמודדים עם פסיכופתולוגיה "רכה", מבלי להעמיס על רופא המשפחה עבודה נוספת

הפתרון

- ✓ מאמני חוסן - שירות הפועל לצד רופאי המשפחה
- ✓ מודולות התערבות מובנות, המוכוונות להפחתת תסמינים חרדתיים ודיכאוניים בעוצמה מתונה-בינונית

ה-'אירך?' – מאמני החוסן

- בוגרי תואר ראשון בפסיכולוגיה ובעבודה סוציאלית (מיעוטם - עם ניסיון טיפולי קודם...)
- בוגרי הכשרה ייעודית אינטנסיבית בבית הספר למאמני חוסן ("עמית נפש"):
 - ✓ עקרונות הסיוע הנפשי
 - ✓ הפעלת 13 מודולות להפחתת תסמינים של חרדה ודכאון
- כפופים לשירות לעבודה סוציאלית במחוז, ומונחים על ידי עו"ס מדריכה
- עובדי ה-"כללית", ופועלים לצד רופאי המשפחה במרפאות ראשוניות

ה-'איך?' – המודולות

קושי בקבלת
החלטות
(מודול 1)

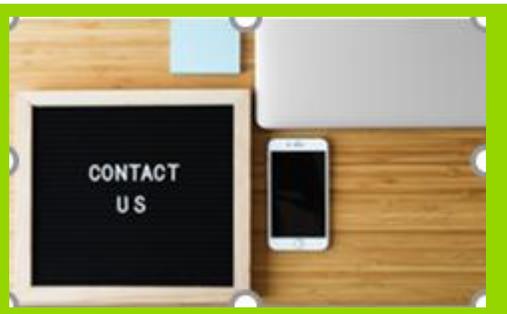
דאגנות ומתח
(2 מודולות)

קושי בניהול שגרות
החיים
(2 מודולות)

קושי בהתמודדות עם
מציאות מורכבת
(1 מודול)

רגשות שליליים
(2 מודולות)

מחשבות שליליות
(3 מודולות)

קושי באסרטיביות,
התמודדות עם פרידה
(2 מודולות)

ה-'אירך?' – אוכלוסיית היעד

התוויות להפניה

לא מתאים

- * מטופלים אשר כבר מקבלים טיפול בבריאות הנפש או שיש דחיפות להתחלת טיפול תרופתי/ ייעוץ ברה"נ
- * מטופלים המתמודדים עם SMI
- * מטופלים עם ניסיונות אובדניים משמעותיים
- * מטופלים המשתמשים בחומרים ממכרים
- * מטופלים שהיו בהתערבות מאמן חוסן, ללא הטבה ומתקשים להיצמד לטיפול

מתאים

- * מטופלים עם תסמינים דיכאוניים – חרדתיים קלים
- * מטופלים עם סימפטומים סומטיים, הפוגעים באיכות חייהם ושלא נמצא ממצא גופני
- * מטופלים הנצמדים לטיפול, ומביעים מוטיבציה לאימון חוסן

ה-'איר?' – מנגנון ההפניה

סיום התערבות

- * מילוי שאלוני דכאון
- וחרדה ע"י המטופל
- * מילוי סרגל VAS לציון רמת הסבל
- * שליחת טופס עדכון לרופא המשפחה (בקליקס)

סדרת מפגשים

- * מובנית, על פי פרוטוקול בהתאם למודולה הנבחרת
- * תיעוד בקליקס

מפגש ראשון

- * בחירת המודולות
- * מילוי שאלוני חרדה ודכאון ע"י המטופל
- * מילוי סרגל VAS לציון רמת הסבל

טריאז'

- * מוקד ברה"ן ארצי
- * הערכה ראשונית והתאמת השירות

איתור והפניה למוקד בריאות הנפש 8703 *

- * רופא משפחה (יש הפניה בקליקס)
- * אחיות
- * מקצועות הבריאות

סטטוס פעילות
מאמני חוסן

מדידה והערכה ארגונית

חטיבת הקהילה
בי"ח שלוותה, חטיבת ביה"ח
אגף תכנון ואסטרטגיה

יוני 2025

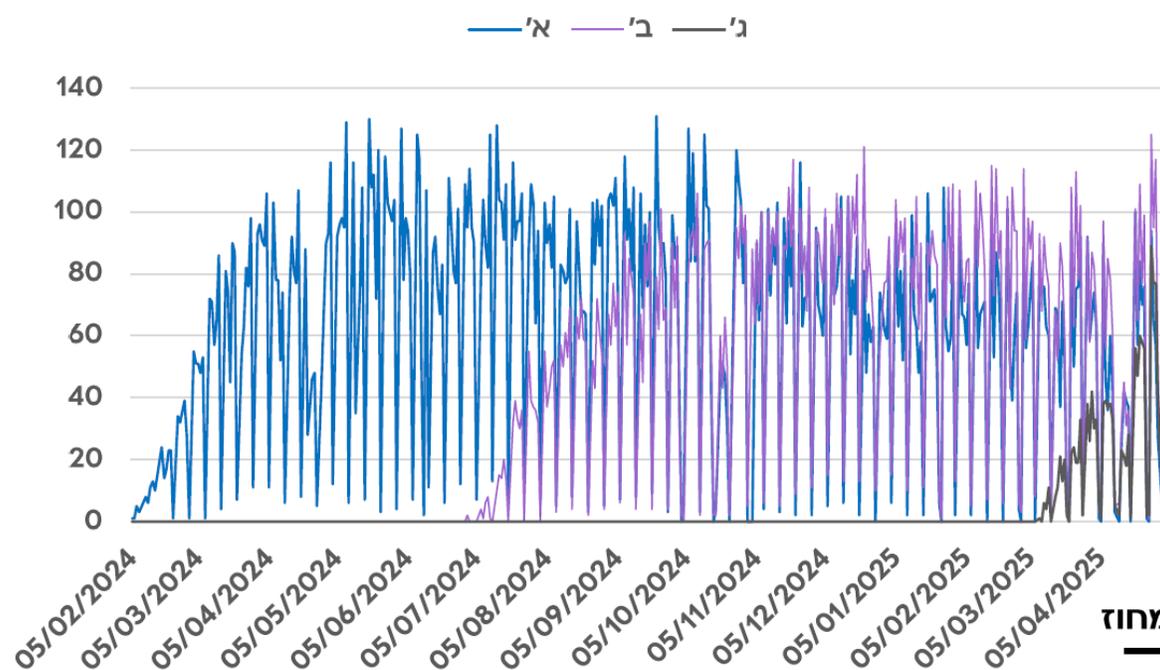
איכאם קא מצב

1

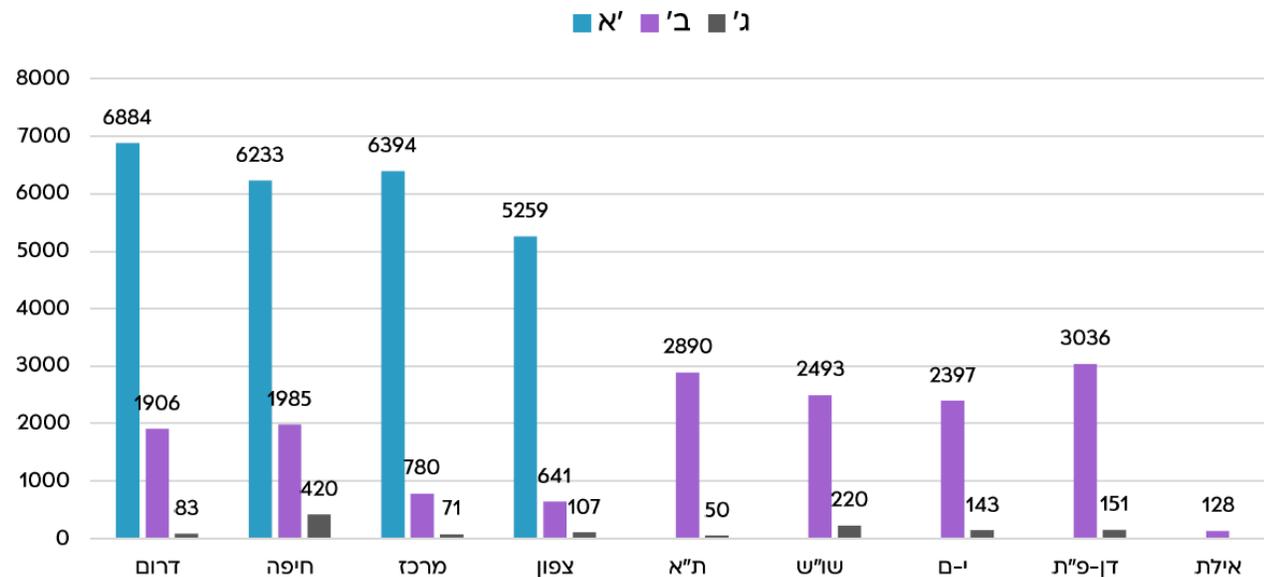
מאמני חוסן: תפוקות מצטברות

מתחילת הפעילות (5/2/24) ועד ל-2/5/25 - סך ביקורים מדווחים: 42,272 ביקורים, ע"י 10,010 מטופלים

מספר אימוני חוסן לפי סבב ולפי תאריך

כמות ביקורים מצטברת אצל מאמני חוסן לפי סבב ולפי מחוז

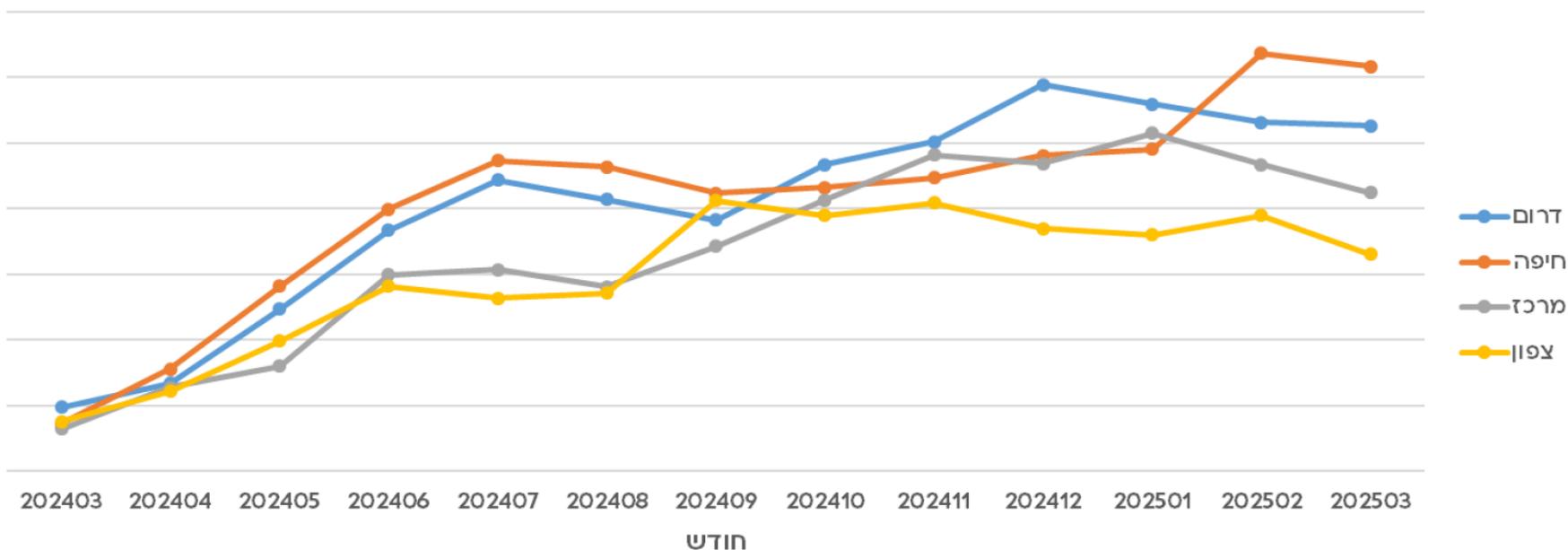

מספר משרות במחוז

	דרום	חיפה וג"מ	מרכז	צפון	ת"א	ירושלים	שו"ש	דן פ"ת	אילת
מחזור 1	7.64	6.25	6.45	5.85				0	0
מחזור 2	4	3	2.25	2.25	5.75	5.58	6.3	6.5	1
מחזור 3	3	6.25	4.5	3.3	1.5	6	5	6.25	0

אורכי תורים לאימוני חוסן – מחוזות חיפה, מרכז, דרום וצפון

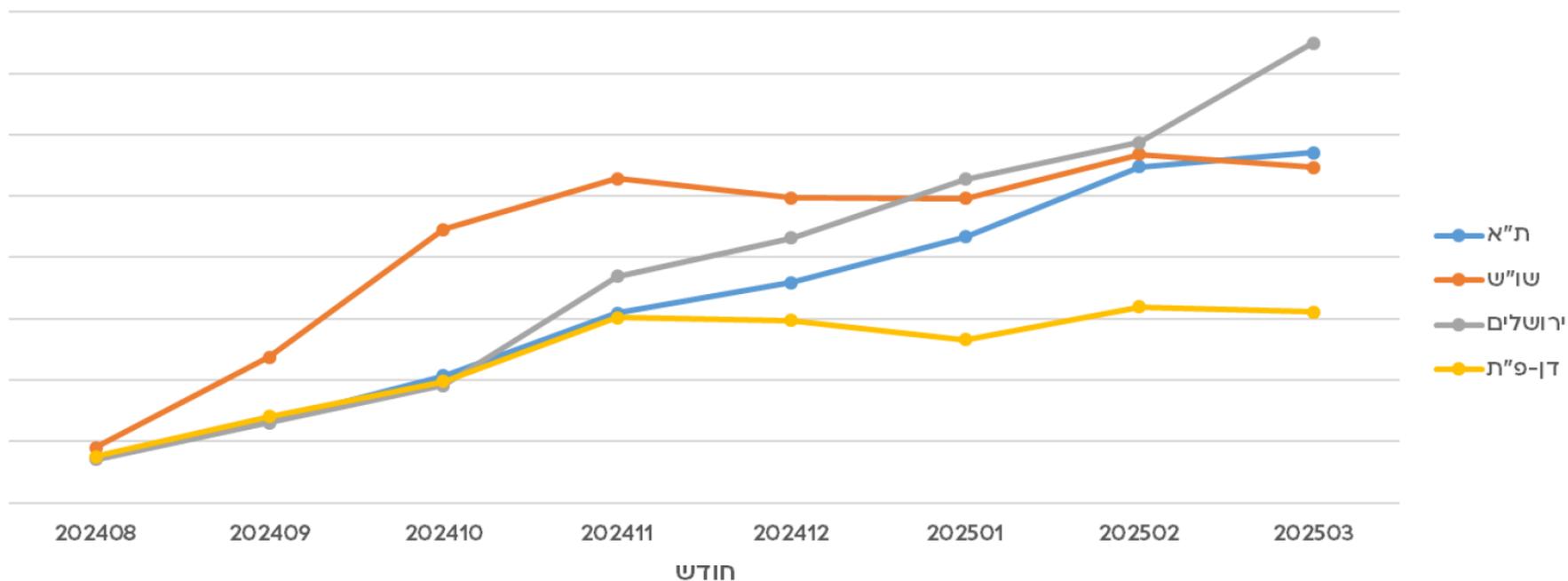
אורכי תורים* למאמני חוסן לפי מחוז ולפי חודש עבור מאמנים במחוזות חיפה, מרכז, דרום וצפון, בימים

- אורכי התורים לאימוני חוסן נמצאים במגמת עלייה בכל המחוזות
- במחוזות דרום, מרכז וצפון נצפתה התייצבות בחודשים האחרונים

אורכי תורים לאימוני חוסן – במחוזות ת"א, שו"ש, ירושלים ודן-פ"ת

אורכי תורים* למאמני חוסן לפי מחוז ולפי חודש עבור מאמנים במחוזות ת"א, שו"ש, ירושלים ודן-פ"ת, בימים

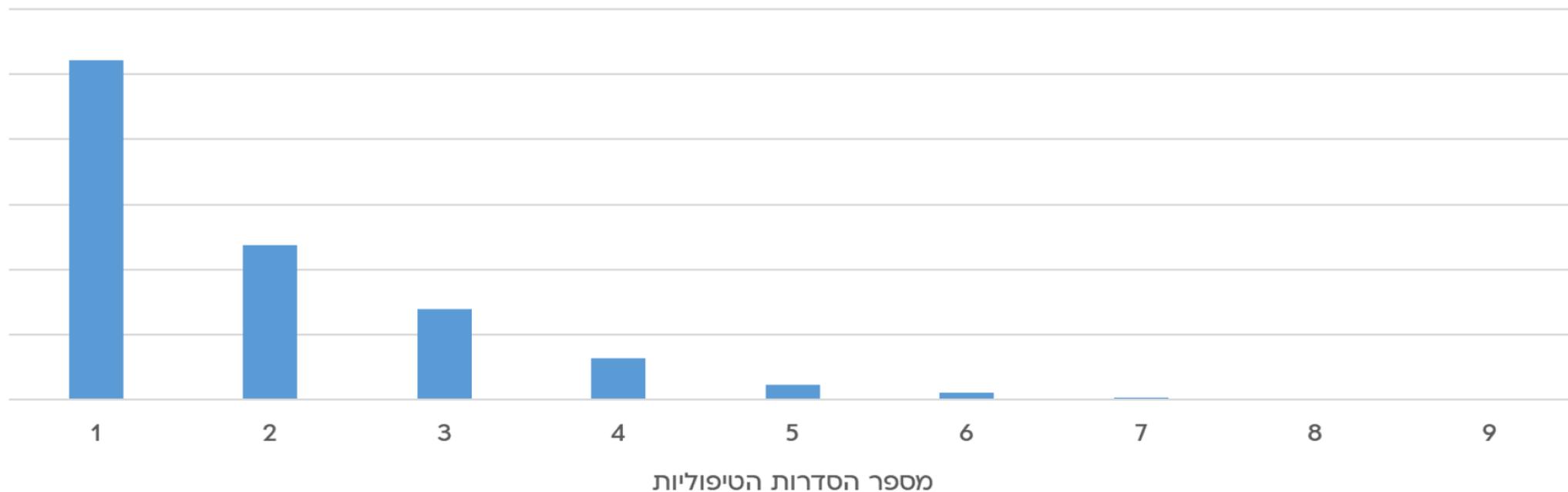
- אורכי התורים לאימוני חוסן נמצאים במגמת עלייה
- במחוזות אלה נכנסו מאמנים בסבב ב' בלבד

- יותר נשים
- ייצוג לטווח גילים רחב
- ייצוג מופחת למגזר הערבי לעומת חלקו בקרב מבוטחי כללית
- ייצוג לכל השכבות הסוציאקונומיות

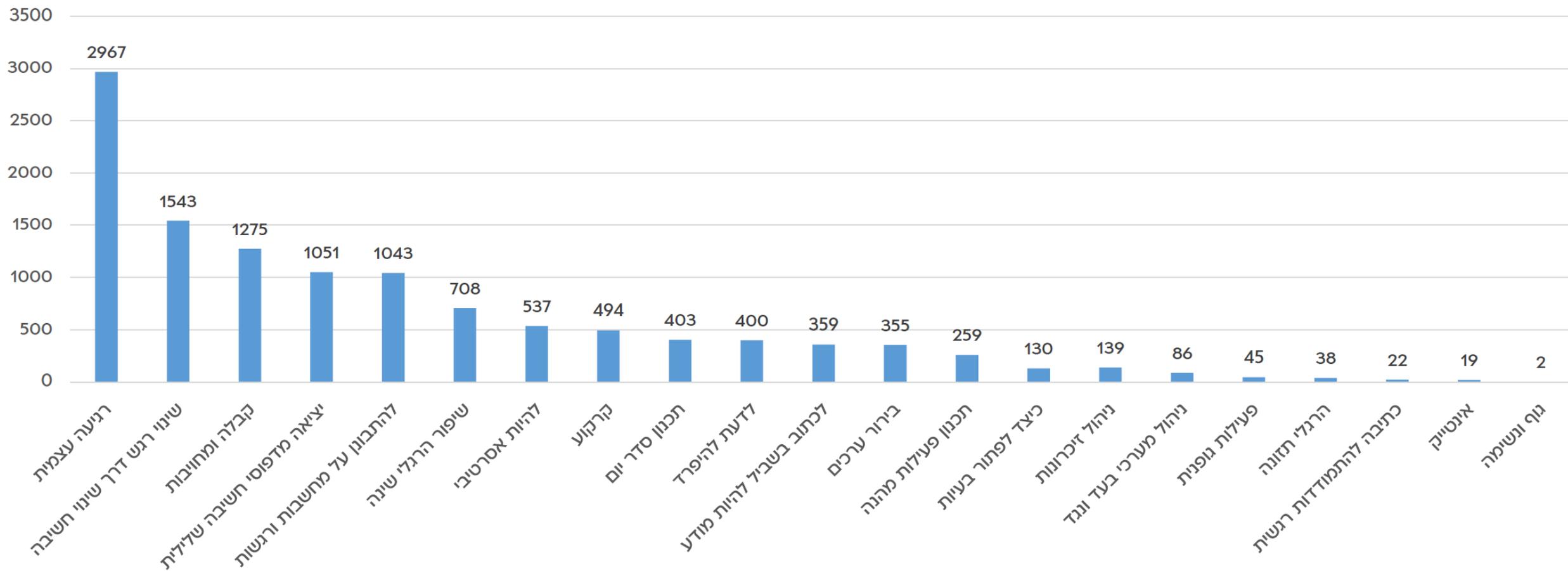
שכיחות	מאפייני אוכלוסיית המתאמנים	
28.7%	גברים	מין
71.3%	נשים	
34.6%	18-39	גיל
39.5%	40-64	
25.9%	+65	
13.4%	ערבי	מגזר
9.7%	חרדי	
76.7%	כללי	
31.8%	1-4 נמוך	ציון מצב סוציאקונומי
36.6%	5-6 בינוני	
31.3%	7-10 גבוה	

במהלך התקופה 5/2/24 ועד 2/5/25 (כולל) הגיעו לאימוני חוסן 10,010 מבוטחים אשר ביקרו 42,272 פעמים, במהלכם נרשמו 11,875 סדרות טיפוליות.

התפלגות מספר סדרות טיפוליות למטופל

התפלגות מודולות בקרב מטופלים שמילאו שאלון חרדה או דכאון

מתוך 11,875 סדרות טיפוליות

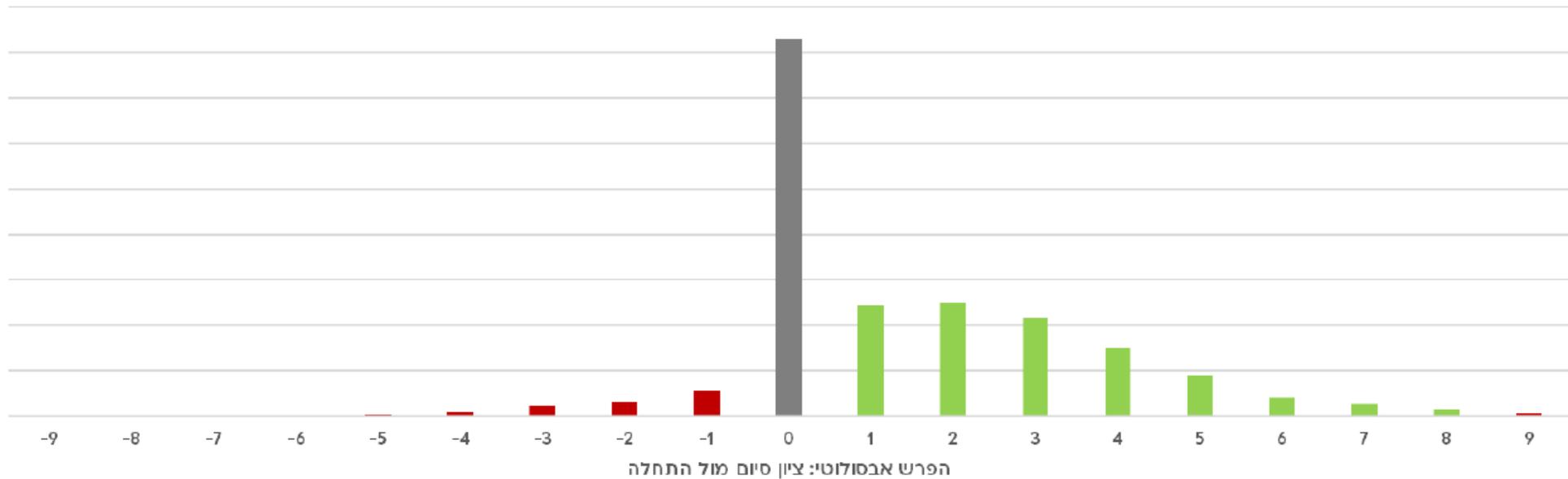
מאמני חוסן – תוצאי איכות ובטיחות

סוג מדד	שם מדד	מונה	מכנה	יעד	סטטוס
תוצא בטיחות	שינוי בציון סימפטומים לחרדה	מספר המטופלים במכנה שנצפתה אצלם הרעה בציון שאלון GAD-7 של 5 נקודות לפחות	מספר סדרות טיפוליות עם תיעוד GAD-7 מלא	למעקב קטן (ככל האפשר)	<ul style="list-style-type: none"> בוצע תיקון באופן הגדרת השדות בקליקס כך שהמאמנים יוכלו להזין את הציונים כנדרש: VAS התחלה וסיום (ציון מספרי) ציוני GAD-7, PHQ-9 כציונים מספריים
		הצגת התפלגות השינוי בציון (% בשיפור, ללא שינוי, בהרעה), ממוצע וחציון			
תוצא בטיחות	שינוי בציון סימפטומים לדיכאון	מספר המטופלים במכנה שנצפתה אצלם הרעה בציון שאלון PHQ9 של 5 נקודות לפחות	מספר סדרות טיפוליות עם תיעוד PHQ9 מלא	למעקב קטן (ככל האפשר)	<ul style="list-style-type: none"> התיקון יושם עבור הביקורים שבוצעו עד כה, הופקו נתונים חלקיים ככל שניתן (שילוב מידע מהקליקס ומתיעוד ידני שנאסף)
		הצגת התפלגות השינוי בציון (% בשיפור, ללא שינוי, בהרעה), ממוצע וחציון			
תוצא (איכות)	הערכת המטופל למועילות הטיפול	בעלי שיפור של 15% לפחות בציון VAS	מספר מודולים עם תיעוד VAS מלא	שיפור של 15% ב-VAS יציאה לעומת כניסה בכל אחד מהמודולים	<ul style="list-style-type: none"> מכנה: עולם ביקורים בקהילה מונה: הפניות
		הצגת התפלגות השינוי בציון (% בשיפור, ללא שינוי, בהרעה), ממוצע וחציון			
תוצא (איכות)	סגירת המעגל הטיפולי (צמצום הפנייה למערך ברה"ן)	מספר המטופלים במכנה שקיבלו הפניה לברה"נ תוך 3 חודשים ממועד סיום הטיפול	מספר המבוטחים שקיבלו סדרת מפגשים מלאה אחת או יותר	פחות מ-75%	18

הערכת המטופל – ציון VAS:

באיזו מידה את/ה יודע/ת לנהל את הסימפטום בנינו הגעת?

התפלגות השינוי האבסולוטי בציוני VAS: מפגש שני כלשהו במהלך סדרה טיפולית לעומת תחילת הסדרה הטיפולית

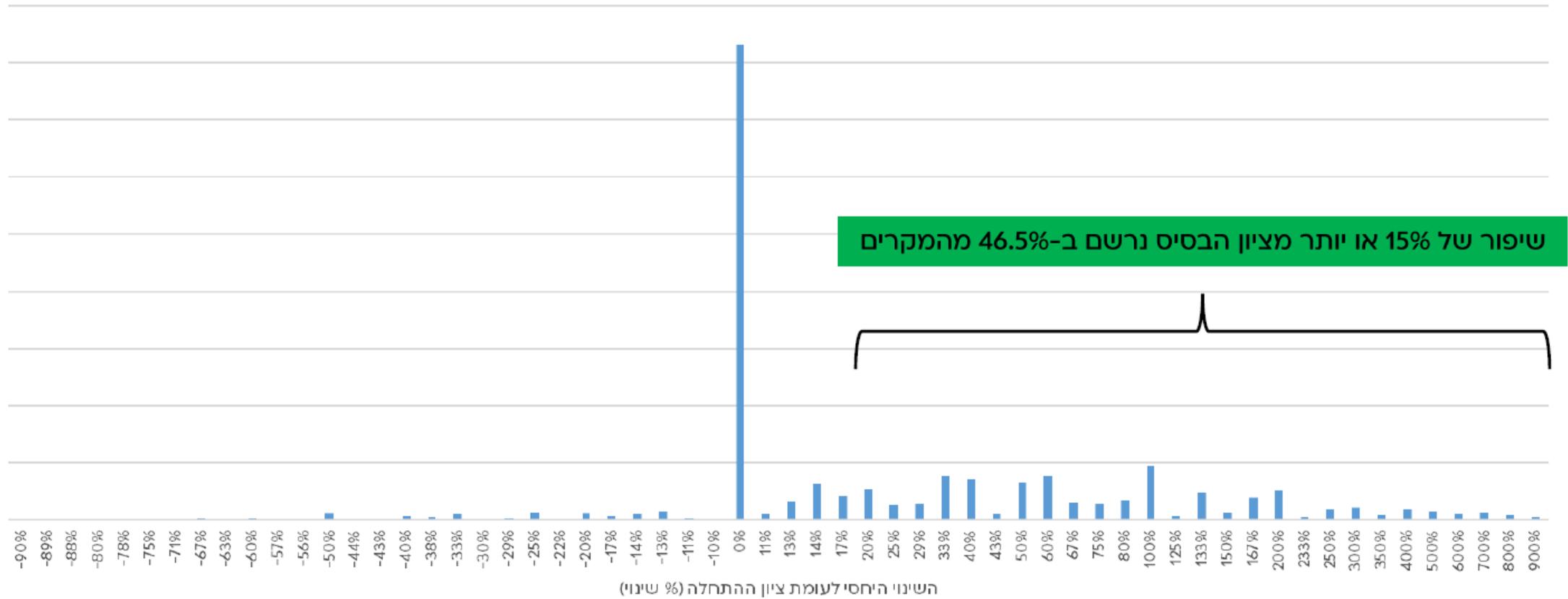

מתוך 7,714 שאלוני VAS בתחילת סדרה טיפולית, ל- 3,467 סדרות (44.9%) מולאו ערכי VAS גם בגמר הסדרה (29.2% מסך הסדרות). עבורם נצפה:
51.8% שיפור בציון, 41.5% ללא שינוי, 6.7% הרעה בציון

הערכת המטופל – ציון VAS:

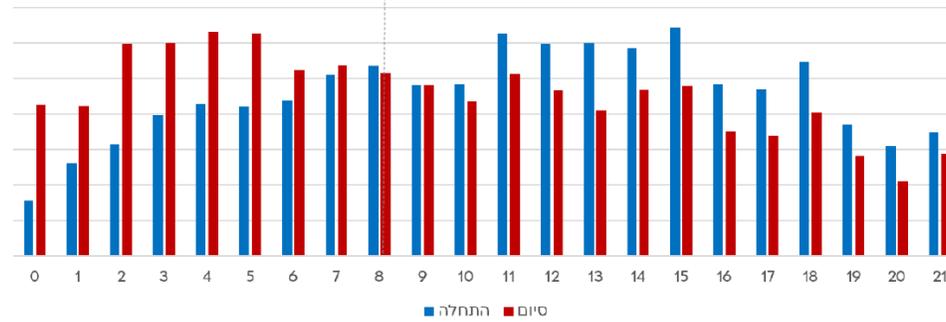
באיזו מידה את/ה יודע/ת לנהל את הסימפטום בנינו הגעת?

התפלגות השינוי היחסי בין ציון VAS בגמר סדרה טיפולית לציון VAS בהתחלת סדרה טיפולית

שאלון GAD-7 להערכת חרדה

התפלגות ציוני מבחן GAD7 בתחילת ובסיום האימון

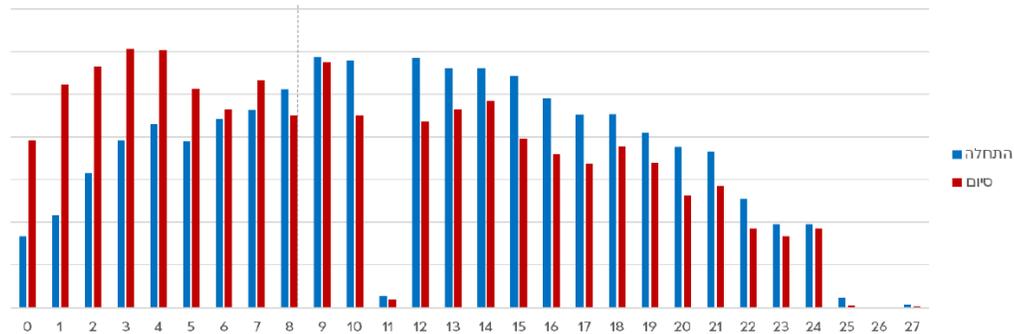
0-10 ללא ממצא

11-15 סיכון קל

16-21 סיכון גבוה

שאלון PHQ-9 להערכת דיכאון

התפלגות ציוני מבחן PHQ9 בתחילת ובסיום האימון

0-9
ללא ממצא

10-14
בינוני

15-19
בינוני-חמור

20-27
חמור

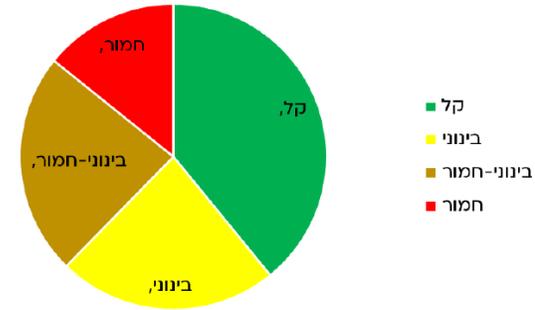
- 5,867 מבוטחים מילאו לפחות שאלון PHQ אחד (58.6%), ל- 3,112 (53.0% מהם) קיים ציון נוסף (31.1% מהמטופלים)
- בבחינת התפלגות הציונים במטופלים עם ציון אחד לפחות: עליה בבעלי ציון נמוך (עד 7 כולל) וירידה בבעלי ציונים גבוהים (8 ומעלה)

שאלון PHQ-9 להערכת דיכאון

התפלגות קטגוריית ציון PHQ-9 בסוף האימון

התפלגות קטגוריית ציון PHQ-9 בתחילת האימון

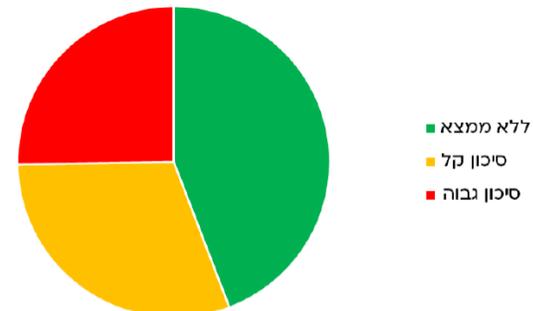

שאלון GAD-7 להערכת חרדה

התפלגות קטגוריית ציון GAD-7 בסיום האימון

התפלגות קטגוריית ציון GAD-7 בתחילת האימון

שיעור המטופלים שלא דיווחו על סיכון עלה מ- 44.2% ל- 58.0%

שיעור המדווחים על סיכון גבוה ירד מ- 25.3% ל- 18.7%

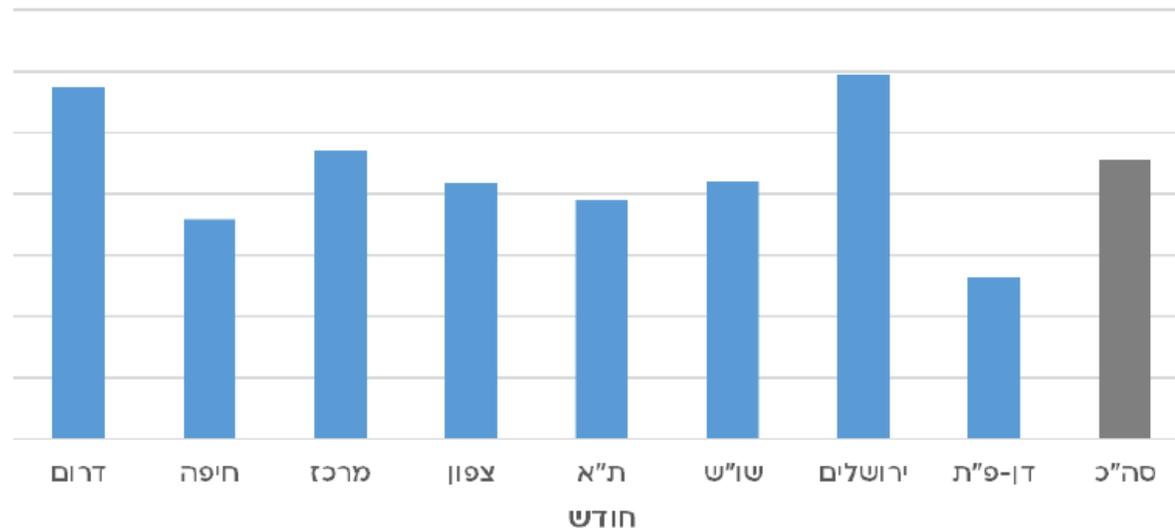
סגירת מעגל טיפולי – הפניות למערך ברה"נ 3 חודשים מסיום האימון

שיעור* מקבלי הפניה לברה"ן תוך 90 ימים מסיום אימון חוסן עומד על 9.1%

קרי, **סגירת מעגל הטיפול נצפתה ב- 90.9% מהמקרים** (ממצא עקבי גם בהערכות הקודמות, מה שמבסס את תקפותו)

הנתון מבוסס על 6,130 מתאמנים שסיימו אימון עד ל- 1/2/2025

שיעורי הפניות לשירותי ברה"נ 90 יום לאחר ביקור אצל מאמני חוסן
לפי מחוז

שירות מאמני חוסן

סקר שביעות רצון

מתודולוגיה

מועד הדגימה

הדגימה בוצעה במהלך
חודש פברואר 2025,
ותמשיך באופן רציף
במהלך השנה.

מתודולוגיה

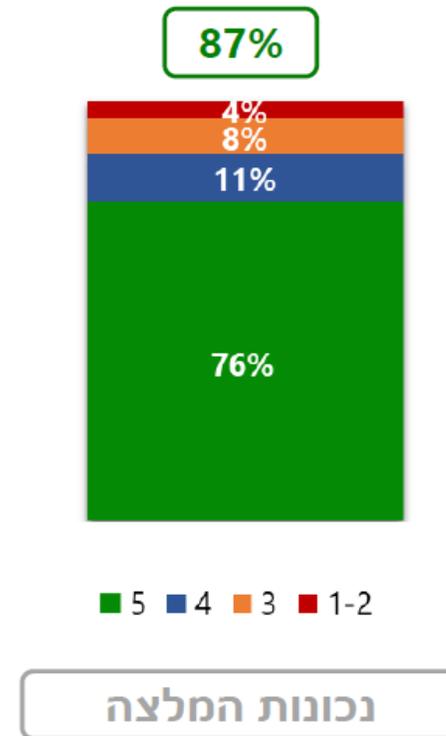
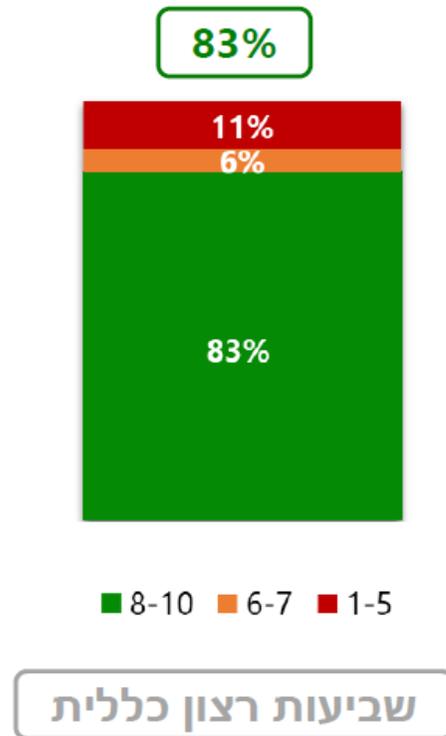
הסקר נשלח למטופלים
שעברו 3 מפגשים לפחות
וסיימו את ההליך הטיפולי
בחודש דצמבר.
הסקר נשלח ב-SMS הכולל
לינק לשאלון.
כמות העונים: 71 מטופלים.
אחוז המענה: 14%.

מטרת המחקר

כללית מציעה ללקוחותיה
את שירות **"מאמני חוסן"**,
במסגרתו המטופל/ת
עובר/ת סדרה של פגישות
שמטרתן לסייע לפתח
כלים להתמודדות עצמית
עם תסמינים חרדתיים
ודיכאוניים.
**מטרת הסקר היא לבחון
את שביעות הרצון
מהשירות.**

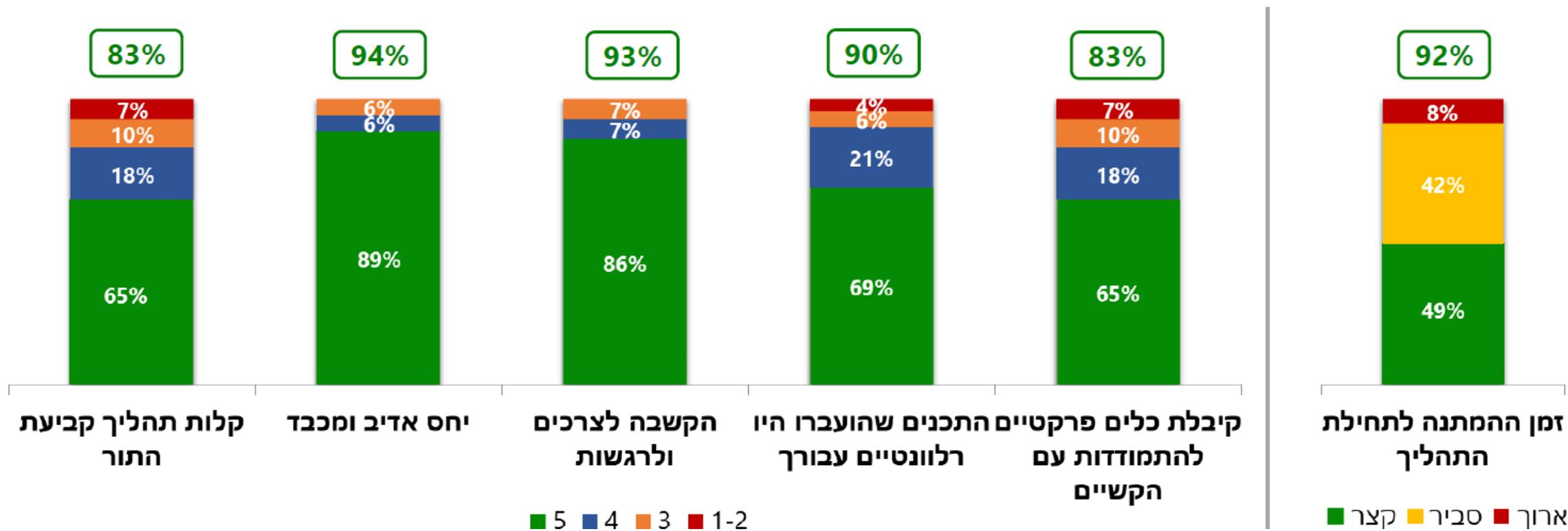
שביעות רצון והמלצה

- שביעות הרצון הכללית בינונית-גבוהה – 83% מהמשיבים דירגו את השירות בציון של 8-10.
- 76% בטוחים שימליצו על השירות לחברים ולקרובים, ו-11% נוספים די בטוחים בכך.

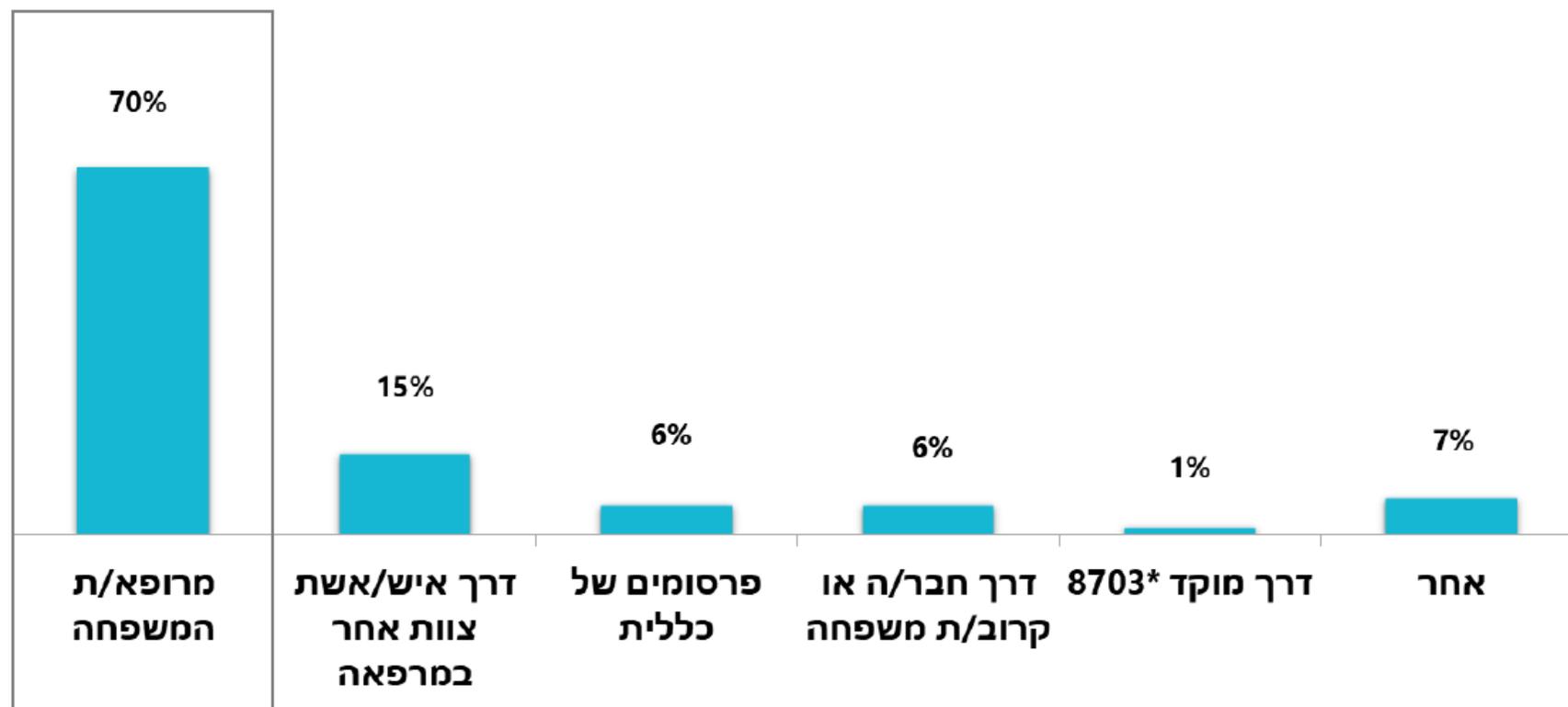
מדדי שביעות הרצון

- נקודות החוזק המשמעותיות ביותר הן **היחס האדיב והמכבד של מאמנת/ת החוסן וההקשבה לצרכים ולרגשות המטופל.**
- **זמן המתנה לתחילת התהליך מקבל הערכה גבוהה, ועומד על 92% שדירגו אותו כקצר או סביר.**

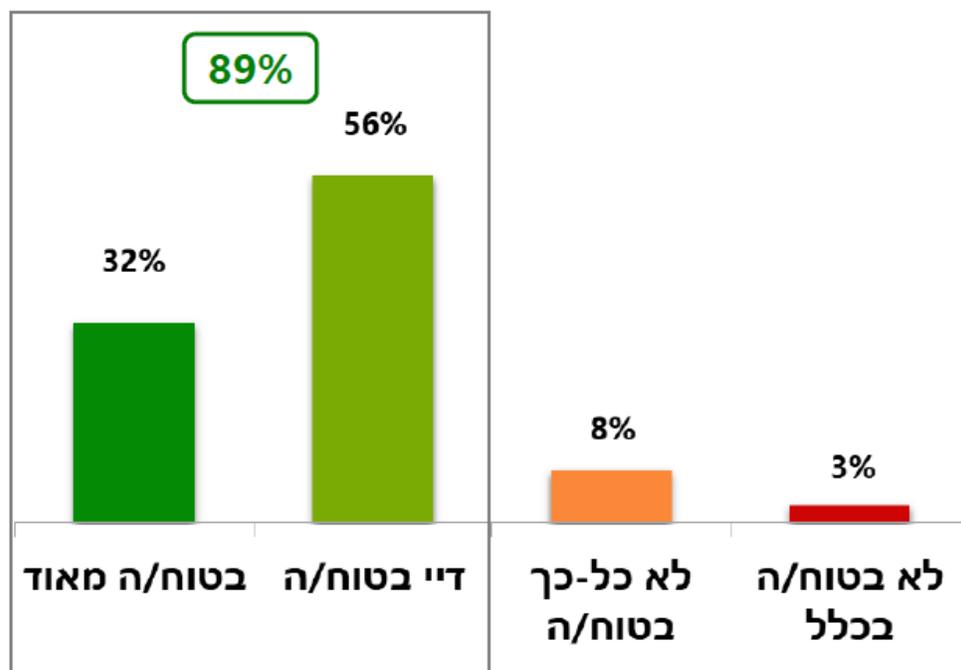
איך שמעת על השירות?

- המטופלים שמעו על השירות בעיקר דרך רופא/ת המשפחה.

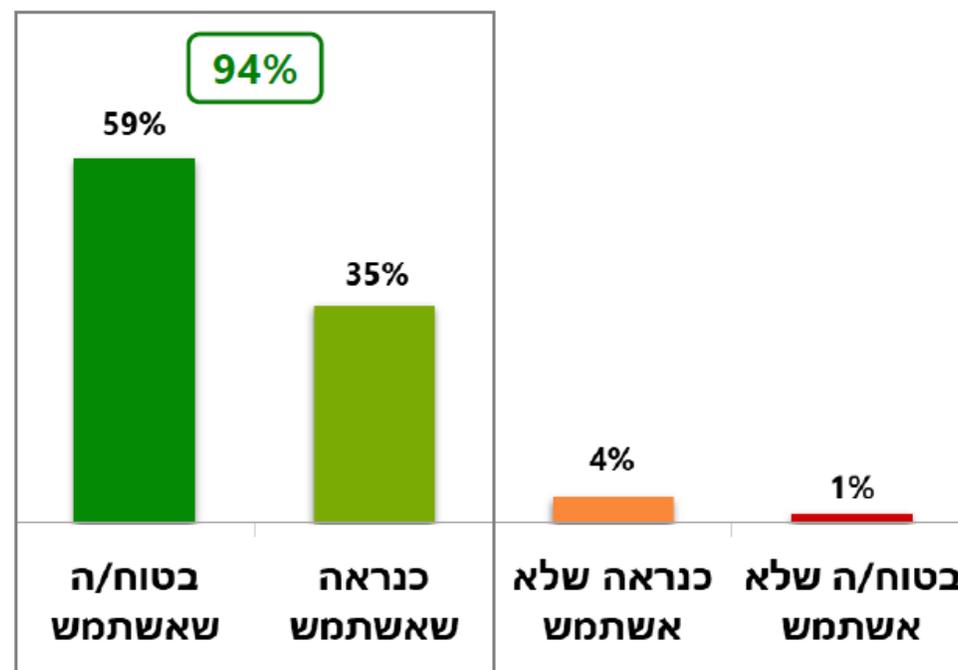

- הרוב המוחלט של המטופלים חשים שהם מכירים ויודעים להשתמש בכלים הטיפוליים, ורובם ישתמשו בכלים בעתיד במידה ויזדקקו.

עד כמה את/ה מרגיש/ה שאת/ה מכיר/ה ויודע/ת להשתמש בכלים הטיפוליים?

במידה ותזדקק/י שוב בעתיד, האם תשתמש/י בכלים הטיפוליים?

מה הלאה?

- המשך הניטור
- מחקר-עומק:
 - כיצד ריבוד מענים משנה את מפת הביקוש לרבדי הטיפול השונים?
 - מה מאפיין את הנעזרים בשירות? ואת אלו שלא נעזרים בו?
 - שכלול כלי הניתוב (stratification)
 - מאמני החוסן ואוכלוסיות פריפריאליות
- הרחבת הפרויקט (מחזור רביעי ייפתח ב-12/25)
- מסלולי שימור והתפתחות למאמני החוסן

גם כשעיני פקוחות: צעדים בדרך למנהיגות פסיכולוגית בעת משבר מתמשך

26.09.24

פרופ' יוסי לוי בלז ופרופ' שלמה מנדלוביץ

מנהיגות עומק

אחריות מרחיבה

אומץ

נדיבות

תודה על ההקשבה!